

Half februari werden bij IPC Groene Ruimte de examens afgenomen voor de eerste Nederlandse European Tree Technicians. Met het certificaat op zak kunnen deze allround boomtechnisch adviseurs overal in Europa als 'specialistische generalisten' hun werk doen.

FOTO: IPC GROENE RUIMTE

▲ Een examenkandidaat in concentratie

IPC groene ruimte verzorgt eerste Nederlandse examen boomtechnisch adviseur

# Verder kijken dan de boom alleen

**S**inds 2000 kunnen boomverzorgers bij het IPC een opleiding volgen tot allround boomverzorgers, ofwel European Tree Worker (ETW). Van deze gediplomeerde allround boomverzorgers zijn er nu al 183 in Nederland. Hun aantal is snel gegroeid, door de stijgende vraag van opdrachtgevers – de inzet van een ETW is vaak een voorwaarde in een bestek – en van boomverzorgingsbedrijven, mede vanwege de verplichte certificering. De treeworkeer is een uitvoerende boomspecialist. Er is nu echter eveneens vraag naar specialisten die de adviserende kant van het vak beheersen. Die niet zelf per se het uitvoerende werk verrichten, maar als generalist optreden en de schakel vormen tussen voorbereiding, uitvoering en advies. →



### ▲ Examenonderdeel veldwerk

#### Grensoverschrijdend

European Tree Worker (ETW) en European Tree Technician (ETT) zijn twee in Europa gedefinieerde niveaus. Beide zijn herkenbaar bij grensoverschrijdend werk, hetgeen inspringt op het gegeven dat er steeds meer Europees wordt aanbesteed. De competenties van de boomspecialisten zijn hetzelfde voor heel Europa; alleen in de aandachtspunten en de manier van toetsen zijn er landelijk nuanceverschillen. Zo is bijvoorbeeld het Nederlandse examen meer gericht op het eindresultaat en het Duitse meer op de methode. En is er hier meer aandacht voor de bodemsituatie, in verband met de vrij hoge grondwaterstand, en in Duitsland voor de kroonverankering. De tree technician moet verder kunnen kijken dan de boom zelf. Kunnen sturen en adviseren op basis van kennis en inzicht. Bijvoorbeeld boom- en groeiplaatsonderzoek uitvoeren en op basis hiervan advies geven over de uitvoering. De gecertificeerde European Tree Technician of allround boomtech-

## 'De nieuwe certificering is een goed voorbeeld van de internationalisering van het groen onderwijs'

nisch adviseur kan zich inzetten als zelfstandige, in dienst van boombedrijven, gemeente en andere opdrachtgevers of ingenieursbureaus. Hij houdt zich bezig met voorbereiding (ontwerp en calculatie), controle en handhaving en onderzoek. Hierop is zowel het theoretische als praktische deel van het examen dan ook gericht.

gemeente, plus een supervisor uit een ander Europees land. "Dat maakt het examen kostbaar", vertelt Veldstra. Het wordt namelijk gehouden onder verantwoordelijkheid van de European Arboricultural Council (EAC) in samenwerking met de NVB, die de uitvoering van het examen bij IPC heeft gelegd, en de KPBB.

#### Examendagen

Het tweedaagse European Tree Technician-examen vindt plaats in Schaarsbergen en in bij IPC Groene Ruimte. Er zijn zes kandidaten: spannend voor hen én voor de betrokken mensen van het ipc. Pieter Veldstra, een van de examenontwikkelaars en trainer bij het ipc, heeft hoge verwachtingen: "De deelnemers zijn alle zes speciaal voor het examen geselecteerde specialisten in het vakgebied. Ze zouden allemaal moeten kunnen slagen, ook al hebben ze zich nauwelijks kunnen voorbereiden. Voor dit eerste pilot-examen is door de deelnemers namelijk geen speciale training gevolgd." Terwijl de examenkandidaten zwoegen op het theorie-deel, nemen de mensen van de ontwikkelgroep van het examen de tijd om geïnteresseerden uit het vakgebied en van de pers voor te lichten over het nieuwe examen. Daarna mogen we buiten kennismaken van het praktijkgedeelte van het examen. We zitten er dus met onze neus bovenop. Dat zit ook de examencommissie. Die bestaat uit trainer Willem van Delft, de vertegenwoordiger van IPC Groene Ruimte als organiserende instelling, een boomtaxateur, iemand van het KPBB\* en van de NVB\*. En verder een vertegenwoordiger van de opdrachtgevers, bijvoorbeeld de

#### Nieuwe opleiding

De bedoeling is dat er vanaf nu jaarlijks een examen ETT in Schaarsbergen wordt gehouden. Uiterlijk februari 2006 zal het eerste reguliere examen plaatsvinden. De eerste intakes voor het opleidingstraject dat IPC Groene Ruimte hiertoe aanbiedt, zijn al achter de rug. Omdat specialismen, kennis en ervaring van de boomverzorgers uiteenlopen, zal de trainingsbehoefte per persoon verschillen. "We schatten in dat er een paar onderdelen in de opleiding zijn waaraan niet alle deelnemers behoefte hebben", zegt Pieter Veldstra. "Bijvoorbeeld sortimentskennis; dat heeft elke goede boomverzorgster. Als er dan slechts enkele deelnemers zijn voor zo'n module wordt deze te duur om aan te bieden en moeten de deelnemers aan de zelfstudie. Het is op dit moment dus spannend omdat we niet precies weten waaraan behoefte is." Gegadigden voor het ETT-examen zijn logischerwijs mensen die in het vak bezig zijn. Het is een pre als de boomspecialist gecertificeerd ETW is, elders in Europa is dit zelfs een vereiste. Maar voor de Nederlandse betrokkenen gaat het erom dat een deelnemer aan het ETT examen hetzelfde, aantoonbare werk- en kennisniveau heeft als een ETW. "Dat niveau moet mbo-

## Competenties van een ETT in drie clusters

- ✦ Brede kennis van en inzicht in boomverzorging en boombeheer. Kunnen inzetten van kennis en inzichten.
- ✦ Administratie, regelgeving en organisatie. Bestekken, begroten en een werkschrijving maken, rekening houdend met de wet- en regelgeving, procedures, veiligheid, arbo e.d.
- ✦ Boomonderzoek uitvoeren, zowel bovengronds, taxeren en adviseren naar praktische uitvoering op basis van onderzoeksgegevens.

► *De eerste Nederlandse European Tree Technicians*

FOTO: IPC GROENE RUIMTE



plus of hbo zijn, en daarbij is vooral analytisch vermogen belangrijk," wordt gezegd tijdens de voorlichting.

### Brede kennis

Hoe is het de zes kandidaten vergaan? Als ik een paar dagen later bel, hoor ik dat drie van de zes zijn geslaagd. De 'zakkers' blijken gezakt op één onderdeel waarin ze geen specialist zijn. Bijvoorbeeld de boomverzorgers die in onderzoek is gespecialiseerd, had moeite met calculeren en offrenen. Voor de drie hoopt IPC Groene Ruimte een snelle oplossing te zoeken, zodat ze niet een jaar op de herkansing hoeven te wachten.

Het examen bestaat uit een theorie- en praktijkgedeelte. Te weten twee praktijksimulaties, een mondeling en een schriftelijke toets. Voorbeeld van zo'n simulatie: Langs een lindenlaan wordt een weg aangelegd. Maak een plan van aanpak, werkschrijving en een offerte. En: de NS heeft overlast van takken op een spoortraject. Maak een plan van aanpak en werkschrijving. Praktische simulaties, waarvoor de nodige kennis is vereist. Voor de ene simulatie kan de kandidaat een half uur veldwerk verrichten – 'hij bepaalt zelf wat hij wil weten en meten'. Daarna zijn er 150 minuten voor onder andere de analyse van de veldgegevens en het formuleren van een advies. Voor de andere simulatie

staat een half uur voor de mondeling toelichting en het bestuderen van de opdracht. En zijn er eveneens 150 minuten om de offerte en de werkschrijving uit te werken. Verder is er een mondeling deel over de simulaties en de theorie die niet door de simulaties wordt gedekt. Een theoretietoets van drie uur behelst alle onderwerpen uit het ETT-curriculum.

### Evaluatie

Na het tweedaagse examen en de diploma-uitreiking de dag erop is het pilot-examen door de examinatoren uitgebreid geëvalueerd met de kandidaten. Conclusie: in grote lijnen is het examen geslaagd. Het niveau was goed en de eindtermen zijn goed afgedekt, het was herkenbaar, praktisch en actueel. Veldstra vertelt dat de kandidaten echter ook kritische noten hadden. Bijvoorbeeld over de abstractie van een bepaalde simulatie. Om een goed plan van aanpak te maken had men het graag concreter gezien. Veldstra: "Maar juist een plan van aanpak opstellen zonder dat je precies alle gegevens hebt is een vereiste voor een ETT. Wat we wel zullen doen is dit verduidelijken in de opdracht." En zo hebben de kandidaten nog een paar aanvullingen gegeven die de examenontwikkelaars kunnen benutten.

### Voorhoede

Dat de Nederlandse boomverzorgers in de voorhoede zitten, blijkt wel uit het feit dat pas vorig jaar november het allereerste Europese examen Tree Technician plaatsvond, in Berlijn. De ervaringen daar zijn natuurlijk gebruikt, naast de criteria waaraan een technician moet voldoen volgens de EAC en volgens de vijf Nederlandse werkgroepen die zich vanaf 1999 hiermee bezighielden.

De nieuwe certificering is een goed voorbeeld van de internationalisering van het groen onderwijs. De ipc-trainers geven nu bepaalde onderdelen die ook in de ETW-opleiding zitten aan studenten bos- en natuurbeheer van de Hogeschool Larenstein in Velp. Voor de ETT is straks hetzelfde denkbaar. Dat zou wat IPC Groene Ruimte betreft een mooie aanvulling zijn op het curriculum van de studenten. ∞

### Marleen Schepers

\* De Nederlandse Vereniging van Boomverzorgende Bedrijven (NVB) behartigt de belangen van leden en ondersteunt bij de bedrijfsvoering. De Kring Praktiserende Boomverzorgers (KPB) is een kennisvereniging voor mensen die zich vakmatig met boomverzorging bezig houden: boomverzorgers en beleidsmakers van bedrijven en gemeenten.